

Komentarze natolińskie

3(8)/2006

RAFAŁ TRZASKOWSKI

Porozumienie PE i Rady UE w sprawie budżetu na lata 2007-2013?

Wielu komentatorów założyło, że negocjacje dotyczące unijnego budżetu zakończyły się wraz z zawarciem porozumienia przez państwa członkowskie w grudniu 2005 r. W rzeczywistości jednak po to, aby uzgodnienia międzyrządowe mogły wejść w życie, musiał na nie wyrazić zgodę Parlament Europejski (PE). Przedstawiciele Parlamentu i Rady negocjowali ze sobą w serii tzw. trialogów, które odbyły się w lutym, marcu i kwietniu 2006 r. Dopiero w wyniku ostatniego z nich 4 kwietnia zawarte zostało wstępne porozumienie między negocjatorami obu instytucji, które podlegać jeszcze będzie zatwierdzeniu przez państwa członkowskie i PE. Wypowiedzi przedstawicieli głównych grup politycznych PE wskazują, że wynik negocjacji zostanie zatwierdzony na majowej sesji plenarnej.

Parlament postawił sobie w negocjacjach trzy najważniejsze cele – zwiększenie własnej roli w procedurze budżetowej, zwiększenie elastyczności unijnego budżetu oraz zwiększenie puła-

pu wydatków, tak aby Unia mogła lepiej realizować swoje priorytety. Pierwsze dwa cele zostały w dużej mierze zrealizowane – cel trzeci natomiast tylko w części.

W kwestii zwiększenia własnych prerogatyw budżetowych PE zapewnił sobie możliwość udziału w przeglądzie unijnych polityk w 2008 r., a więc *de facto* wpływ na reformowanie najważniejszych polityk – Wspólnej Polityki Rolnej i Polityki Strukturalnej, czego nie gwarantują mu zapisy traktatowe. Deputowanym udało się także nieco wzmocnić swoje prerogatywy w nadzorowaniu Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa (WPZiB).

W odniesieniu do zwiększenia elastyczności unijnego budżetu PE przekonał państwa członkowskie do tego, żeby Instrument Solidarności oraz Rezerwa Specjalna (*Emergency Aid*) były finansowane poza unijnym budżetem. Na mechanizm elastyczności (pokrywanie nieprzewidzianych wydatków) przeznaczono

200 milionów euro rocznie, a niewydane pieniądze będzie można wydatkować w ciągu kolejnych dwóch lat (do tej pory niewydane sumy wracały do budżetów państw członkowskich). Łatwiejsza będzie też mobilizacja mechanizmu elastyczności. Jest to duże zwycięstwo Parlamentu, jeżeli weźmie się pod uwagę, że deputowani walczyli o to od wielu lat.

Parlamentowi udało się także w nieznaczny sposób zwiększyć pułap wydatków unijnego budżetu, dzięki czemu możliwe będzie sfinansowanie niektórych szczegółowych unijnych programów. Budżet na lata 2007-2013 zostanie powiększony o 4 miliardy euro.¹ Zagwarantowano dodat-

kowe 2,5 miliarda euro rezerwy w Europejskim Banku Inwestycyjnym na finansowanie badań naukowych, małych i średnich przedsiębiorstw oraz sieci transeuropejskich. W swoim wyjściowym stanowisku z marca 2006 r. PE walczył o blisko 12 miliardowy wzrost wydatków. W toku właściwych negocjacji deputowani ustąpili jednak w zamian za zmiany instytucjonalne, które zawsze stanowiły priorytet dla Parlamentu.

Zmiany wywalczone przez PE będą miały istotne znaczenie dla przyszłości szczegółowych programów, na których finansowanie w Perspektywie Finansowej przeznaczono proporcjonalnie niewielkie środki budżetowe. 50% więcej środków będzie na kulturę i młodzież, 40% na bezpieczeństwo pracy, 20% na ochronę

konsumentów, 12% na kształcenie ustawiczne. W przypadku dużych, ambitnych programów zmiany wywalczone przez Parlament nie okażą się jednak zbyt znaczące. Na badania i rozwój środki zwiększą się o niecały procent, konkurencyjności i innowacyjności o 2,5%, a politykę sąsiedztwa 2%. Największy wzrost zanotowano w odniesieniu do WPZiB, gdzie Rada zgodziła się na ponad 100% przyrost. Wydatki operacyjne są jednak i tak opłacane głównie z budżetów narodowych.

W negocjacjach z Radą PE nie wynegocjował natomiast znaczącego zwiększenia unijnego budżetu – przyrost jest minimalny (zaledwie

0,5%). W ostatniej Perspektywie Finansowej ten

przyrost był jednak jeszcze mniejszy (2 miliardy euro). Nie oznacza to jednak, że negocjacje budżetowe nie miały żadnego znaczenia. Parlament po raz kolejny odniósł istotne zwycięstwo instytucjonalne – przede wszystkim dzięki zagwarantowaniu sobie wpływu na reformę najważniejszych unijnych polityk, jak również dzięki zwiększeniu swojej roli w procedurze budżetowej. W ten sposób PE kontynuuje swoją o zrównanie swojego statusu z Radą w unijnym systemie instytucjonalnym. Wraz z zakończeniem negocjacji budżetowych został poczyniony w tym kierunku kolejny mały krok.

RAFAŁ TRZASKOWSKI *jest analitykiem CEN*

(kwiecień 2006)

Parlamentowi udało się zwiększyć

pułap wydatków unijnego budżetu

Tabela - Porównanie wydatków na poszczególne kategorie budżetowe – wyjściowe stanowisko Parlamentu Europejskiego z marca 2006 roku oraz ostateczny kompromis zawarty w negocjacjach z Radą 4 kwietnia 2006.

	Wyjściowe stanowisko PE (21.03.2006)	Ostateczny Kompromis z Radą UE (04.04.2006)	Przyrost finansowy względem decyzji z Rady
1a: Konkurencyjność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia			
TENs – Sieci Transeuropejskie (transport i energia)	1000	500	6%
Kształcenie ustawiczne (Erasmus Mundus – Leonardo)	1700	800	12%
Badania i Rozwój (7 program ramowy)	1000	300	0,6%
Konkurencyjność i innowacyjność (CIP)	800	400	2,5%
Polityka Społeczna – bezpieczeństwo pracy (Progress)	200	100	40%
1b: Spójność na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia			
Fundusze Strukturalne (współpraca transgraniczna) ²	1000	300	4%
2: Ochrona i zarządzanie zasobami naturalnymi			
Ochrona środowiska naturalnego (Life+, Natura)	500	100	7%
3b Obywatelstwo (Młodzież, Kultura, Zdrowie I Ochrona Konsumentów)			
Zdrowie i ochrona konsumentów	1000	200	20%
Kultura i Obywatelstwo (Kultura, Młodzież, Obywatele dla Europy)	1000	300	50%
4: Unia Europejska jako partner globalny			
Instrument Pomocy Przedakcesyjnej	1000	0	
Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa	1500	200	2%
Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa	1000	800	105%
<i>Razem</i>	<i>11700</i>	<i>4000</i>	

¹ Budżet wzrósł do sumy 864,4 miliarda euro. Na wzrost składają się 2 miliardy „nowych” pieniędzy, kolejne 2 zostały uzyskane dzięki wyłączeniu z unijnego budżetu finansowania Instrumentu Solidarności, rezerwy specjalnej oraz małym przesunięciom w wydatkach administracyjnych.

² Dla przykładu 2,4% wszystkich funduszy na spójność miałyby być przeznaczonych na współpracę trans-graniczną (territorial cooperation) co oznacza sumę 7500 milionów euro. Wzrost o 300 milionów równoznaczny jest więc z wzrostem o 4%.